

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ’NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE AŞK ŞİİRLERİ*

Derviş KORKUT

Boşnakça’dan Çeviren: Ali Mehmet GÜRSEL**

Saray Bosna Milli Müzesi Kütüphanesinin, matbu ve elyazması eserler arasında, Dubrovnikli Miho Martelini’nin iki kitap halinde bir el yazma mecmuası da bulunmaktadır. (Künye. B 1415/1 ve 1415/2, Sayı 9305). İlk kitap (ölç. 20x16 cm) beyaz deri kaplı, ikinci kitap ise (ölç. 20.6x 13.4 cm) sade bir cilttir. Bu kodeksi oluşturun sayfaların üzerinde 29 mm. aralıklarla yatay çizgiler ve haç şeklinde (Wasserzeichen) bir filigran görölmektedir. Sayfanın üst tarafında dik ucu yukarıda olan küçük bir piramit ve içinde üç küçük top yer almakta olup, sayfanın alt kısmında ise ok ucu işareti vardır. Yatay olarak sol ucunda bir F harfi, sağ ucunda ise bir B harfi vardır. Bütün filigran 7,5 x 3.2 cm’lik bir alanı kaplamaktadır.

Mecmuanın her iki cildi de Sırpça-Hırvatça, Türkçe ve İtalyanca Őiir derlemelerinden oluşmaktadır. Őiirlerin çođu Sırpça- Hırvatça, en azı da İtalyancadır. Bu üç dildeki metinler İtalyan Latincesiyle yazılmıştır. Türkçe ve Sırpça-Hırvatça karışımı söylenmiş ve oldukça güzel bir Bosna Kiril alfabesiyle yazılmış kısa bir Őiir de vardır. Martelini o alfabeden, bizdeki ve Türkçedeki “h” sesi için, İtalyanların hiçbir zaman telaffuz etmedikleri fakat sadece büyük bir tehlikeyi ifade etmek için yazdıkları “h” harfini almıştır ki bu harf, birkaç sesteş harfle birlikte ve daha çok “c” ve “g” konsonantlarının “ć” (Tür: “ç”) veya “đ” (Tür: “c”) olarak değil de “k” veya “g” olarak okunması gerektiğinde “e” ve “i” harfinin önünde kullanılmaktadır. Bu metinde bir “Çingenenin oğluna hayır duası”, üç Sırpça-Hırvatça yemek tarifi, birkaç İtalyanca ve biri bozuk bir Latinceyle yazılan not dışında başka bir düzyazı metni neredeyse hiç yoktur.

---

* Bu makale Derviş Korkut tarafından “Turske ljubavne pjesme u Zborniku Miha Martelinija Dubrovčanina iz 1657 g.” orijinal başlığıyla Saraybosna Őarkiyat Enstitüsü’ nün *Prilozi za Orijentalnu Filologiju* (Őarkiyat Filolojisine Katkılar) Dergisinde Sayı: VIII-IX, Yıl: 1958, ss. 37-62 yayınlanmıştır.

** Arş. Gör., Trakya Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Balkan Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Boşnak Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Edirne, E- mektup: amehmetgursel@trakya.edu.tr.

DERVİŞ KORKUT

Bu küçük notlardan bu Mecmuayı kimin ve ne zaman yazdığını öğreniyoruz. Bu her iki bilgi mecmuanın ikinci cildinin ilk sayfasına açık bir şekilde yazılmıştır. Yine bu notlara bakılarak, yazarın burada ve ikinci sayfasında Sırpça-Hırvatça olarak yazdığı “Libro” şeklinde adlandırdığı bu defterin (cildin) aslında mecmuanın ilk kısmını teşkil ettiği sonucuna varılabilir.

İlk sayfanın üst kısmında şöyle yazıyor:

1657
QUESTO LIBRO DI ME MICHIEL MARTELINI
Raguseo
All Ilmo Sig. Alfonso di Mono

Son satır, ilk sayfanın alt kısmında yazılıdır.

İkinci sayfada şöyle bir özdeyiş vardır:

Sırp. (Tko srcem pravijem uzbude prijatelj moj,
na službu u vijeke da mu je libro ovo).

Tür. (Kim bütün kalbiyle benim gerçek dostum olursa,
bu kitap da sonsuza dek onun hizmetinde olsun).

Üçüncü sayfada yazar yeniden kendi adını not düşmüş:

QUESTO LIBRO DI ME MICHIEL MARTELINI

O halde kesin olarak biliyoruz ki, bu mecmuanın şiirleri 1657 yılında Dubrovnikli Miho Martelini tarafından oluşturulmuş ve “Saygıdeğer Beyfendi Alfonso di Mono” adında bir kişiye ithaf edilmiştir. Martelini, aynı cildin sondan dördüncü sayfasında adı geçen il sig. Nich Mo Conte di Gozze (Bay Nik. Mo Kont Guçetiç) adlı kişiyle ne gibi bir bağı olduğundan hiç bahsetmediği gibi, bu Alfonso di Mono ile nasıl bir ilişki içerisinde olduklarını da belirtmemiştir. Onun isminin hemen altında benim okuyamadığım, Arap harfleriyle yazılmış üç dört kelime vardır. Bu kelimelerin dışında ise, mecmuanın her iki cildinde de Arapça olarak yazılan başka kelimeler yoktur.

Martelini'nin aile armasından (damgasından) onun bir asilzade (kont) olduğu sonucuna varılabilir ki bu arma cildin sondan ikinci ve üçüncü sayfasına iki değişik şekilde çizilmiştir. Kalkan şeklindeki armada Martelini

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ’NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

soyadıyla ilişkilendirilebilecek çekiç (İtalyanca “martello”) bir çeşit ideogram olarak açık bir şekilde yer almaktadır.

Mecmuanın her iki cildinde yer alan bu arma resimlerinin dışında başka çizimler de vardır. Birinci cildin sol kapağının arka yüzünde 13.5 x 6 cm. ölçülerinde ustaca çizilmiş bir gemi resmi bulunmaktadır. Belki de Miho Martelini bir gemi sahibiydi ya da bir gemi kaptanı?! Dördüncü sayfada İvan Gunduliç’e benzeyen bir adamın resmi (16 x 7 x 14,5 cm) vardır. Portre, çift eliptik çizgi ile çevrili olup kıvrıkcık bukleli uzun saç ve ince, kavisli bir bıyığa sahip olan genç bir adam tasvir edilmektedir. Resim kahverengi bir çini mürekkebi ile çizilmiş ve aynı resim mecmuanın ikinci cildinde de biraz tuhaf bir biçimde tekrarlanmış: yüzün dış hatları sık aralıklarla kızgın iğne ile delinmiştir. Bu iki resmin kimi temsil ettiğine dair hiçbir belirti yok, ancak bunun Miho Martelini mi yoksa o “saygıdeğer beyefendi” Alfonso di Mono mu olduğu hakkında yalnızca tahmin yürütülebilir.

Martelini’nin mecmuasının her iki cildinde de çok sayıda boş sayfa ve birkaç da beyaz yaprak bulunmaktadır. Bu da, 1667 yılında Dubrovnik’i yerle bir eden o korkunç deprem hakkında yazmış bir şiiri mecmuasına geçirirken, Miho’nun işini kolaylaştırmış oldu. Bu şiir, Mecmuanın birinci cildinin 31a-38a varaklarında yer almaktadır. Metnin üst kısmında Martelini, içine bu şiirin başlığını yazdığı 5 çizgili bir kurdele çizmiştir:

6 NİSAN 1667’DE DUBROVNIK’TE MEYDANA GELEN DEPREM
HAKKINDA ŞİİR

Şiirin başı şöyledir:

Aydınlık günlere, karanlık çöktü
Gölgeler her yeri kapladı
Derin uykuya dalmış bedenler
çürümeye başladı.
Başka hiçbir dağın zirvesinden
gün ışığı görünmedi.
Şafağın aydınlığı uzakta değil
Berrak yüzler sararıyor vs..

DERVİŞ KORKUT

Ardından da 1. cildin 38b-44b varaklarında Stijepo Đordić'in (ö. 1632) "Deruisciata" adlı şiiri yer alıyor. 1. cildin 46. varağında aşağıdaki mısralarla başlayan şiir yazılmıştır:

Jedase ona scto smiloua name neboga
negh bes srama negh bes stida dami dua roga

Bir ara gökyüzü bize merhametini gösterdi
utanmadan sıkılmadan biz de ona ihanet ettik.

Sonra da dört boş sayfa var. Bu yerde kitabı 180° kendi etrafında döndürmek gerekiyor. Böylece kitabın ikinci yarısının, ikinci sayfasının ilk yaprağında Türkçe şiirlerin yer aldığı mecmuanın baş kısmına ulaşılır.

İlk şiir başlıksız olup şu mısralarla başlamaktadır:

Bulandi eschumun seli
acep artuk durulmasmi

(Bulandı eşkümün seli
Acep ertuk durulmaz mı)

Türkçe şiirlerin birçoğunun başlığının bulunmaması dikkat çekicidir, bazı Sırpça- Hırvatça şiirlerde ise yalnızca boş sayfaların veya yaprakların üst kısmında "Müstehcen Konuşmaların Başlangıcı; Evcilleştirme; Dilek; Yolda giderken" gibi başlıklar yer almaktadır. Türkçe şiirlerden yalnızca beşinin başlığı var (kodeksin sayfaları numaralandırılmadığından, buna açıklık getirme maksatlı yapmış olduğumuz yeni numaralandırmaya göre 7'den 11'e kadar olan numaralar).

Martelini'nin Mecmuası, kültür tarihi ve folklor için önem arz eden değerli bilgilere sahip olduğundan dolayı, edebiyat tarihçilerinin ilgisine layıktır. Bizim konumuzla ilgisi olmasa da hepsi de saf bir güzellikle yani halk ruhuyla, on üçlük hece ölçüsünde yazılmış (24a varağında yer alan) bir şiiri de nakledeceğiz.

Okuyucular İtalyanca harfleri çözmekte sıkıntı çekmesinler diye, her iki metni de günümüz transkripsiyonuyla sunuyoruz. İlk metnin başlığı şu şekildedir:

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Blagoslov koji dava Ciganin sinu
Çingenenin oğluna hayır duası

Ah oğul, artık babandan ayrılıyorsun, Tanrı sana dolu dolu güzel (yüzyıllık) bir ömür bahşetsin, senden doğacaklar iyi fincan ustaları olsun. Yavru köpekler senden korkup kaçsın, tarlanın sınırında havlasın, kaçışsın, insanlar da korksın. Ve sana da bu olsun oğlum, yüzlerce kötü zamandan bu da en kötüsü olsun: Ne Tanrı'yı derin vadilerden, ne keçilerin zil çingirtilerini, ne koyunların melemelerini, ne ineklerin mölemelerini, ne arıların vızıltılarını, ne sineklerin vızıldamalarını, ne de domuzların böğürmelerini duy. Bu seslerden sana hiç günah işlemesin. Yumurtayı çatlatan şey, senin başına da vursun. Peynirini, sütünü, tavuğunu ve balığını paylaşan Çingene baban da sana hayır duası etti!

On üçlü hece ölçüsüyle yazılan şiir (başlıksız):

Verimli bir araziye doğru bir ıhlamur büyüyor, yeşil bir ıhlamur,
ıhlamurun altında yazın soğuk ve berrak su var.
Suyun yanında beyaz tenli, kırmızı yanaklı küçük bir kız,
elinde her türlü çiçekten oluşan küçük bir çiçek demeti var.
Elinde tuttuğu iki güzel ve sevimli demeti sallarken,
süslü bir peri gibi kendi kendine söyleniyordu:
"Kime merhamet edeyim o domuza (mı?)
Beyaz yaprağa güneş gibi bakayım,
sedefin ağzını baldanmış gibi öpeyim,
şöhretli beyaz gerdana sarılayım (mı)?
Sevmediğim adamın elleri tarafından sarılmasındansa,
Gerdanıma kızgın yılanların dolanması daha iyidir.
Beni ağlatacak bir öpücüğü kabul etmektense,
Ağzımda çalılarla dikenlerin bitmesi daha iyidir.

Kendisine layık olmayan bir gözün görmesindense
Yaprağın güneş altında solması daha iyidir

Üç yüzyıl önce Miho Martelini'nin iki ciltlik mecmuasında topladığı Türkçe şiirlerin Balkan kültür tarihi açısından büyük bir öneme sahiptirler. Türk kültür ve edebiyatının yalnızca Osmanlı İmparatorluğundaki İslâm inancına sahip Yugoslavların üzerinde değil, Dubrovnik Cumhuriyeti gibi Türk hâkimiyeti altında olmayan bölgelerde yaşayanlar üzerinde de güçlü

DERVİŞ KORKUT

bir etki yaptığı bu şiirlerden açıkça anlaşılmaktadır. Bu etki, Gunduliç'in "Osman" adlı destanından ve hatta Stijepo Đorđić'in (1632'den önce) kendi şiirlerine dahil ettiği, içerisinde bolca Türkçe kelime geçen "Deruiscate" (Derviş Ata-Derviş Baba) adlı şiirden daha açık bir şekilde anlaşılıyor. İki dilin karışımıyla yazılan daha çarpıcı bir örneğe Martelini'nin mecmuasında rastlıyoruz: o da, burunotu kullanımına karşı, Bosna Kiril alfabesiyle yazılan kısa bir şiirdir. Onu ancak hem Türkçeyi hem dilimizi bilen bir kişi söyleyip yazabilirdi. Martelini, mecmuadaki diğer şiirlerde olduğu gibi bu şiiri söyleyen şairin adını belirtmediği için, bunun da kime ait olduğunu bilmiyoruz. Bu satirik kısa şiir Miha Martelini'nin kendi kaleminden de çıkmış olabilir ancak Dubrovnik'te yazıldığı kesindir. Şiirde, karakteristik bir Dubrovnik (kadın) ismi Marojica (Maruica) ve (şiirde kullanılan toplam 20 Sırpça-Hırvatça kelimedenden) "obruğa (üç kez)", "povrzite", "manica", "gladunca" gibi Dubrovnik'in yerel ağzına ait dört kelimenin kullanılması söz konusu şiirin Dubrovnik'te yazıldığına kanıttır. Burunotuna karşı yazılan bu şiirin bir benzerinin daha sonra Bosna'da yazılması oldukça ilginçtir ki, Şeyh Kaimi (ö. 1690), bu Dubrovnikli satirik şiirden bağımsız olarak, bizim dilimizde "tütün aleyhinde" kendi didaktik şiirini yazmıştır. Söz konusu iki şiirin redifleri bile benzerdir. Dubrovnikli olanın redifi "povrzite burnuot!" (burun otundan vazgeçin!), Kaimi'ninki ise "ostante se tutuna!" (tütünden vazgeçin!)'dir.¹

Martelini, derlemesinde muhtemelen kendisinin de tanımadığı atasına ait Türkçe lirik şiirlere yer vermiştir. Bu kişi, Ćiro Truhelka'yı da ilgilendiren Matkov'un oğlu Polyiçkalı Nikola Paliniç'ti. Truhelka, Paliniç'in eserleriyle ilgilenmiş ve ona ait Bosna Kiril alfabesiyle yazdığı Türkçe bir sevdalinkanın ve başka bir şiirin bir bölümünün olduğu birinin altına da kendi mührünü vurup Hicri 999 (1590-1591) tarihini atmıştır- iki sayfalık bir metni yayınlamıştır. Thurelka yanlışlıkla Paliniç'e Balić dendiğini düşünmüş ve ardından da şu açıklamayı getirmişti:

"Şiirler anlaşılır bir fonetikle yazılmıştır. Türkçe kelimelerin telaffuzu ise, Boşnakların Türkçe kelimeleri söylerken kullandığı telaffuza uygundur. Osmanlı medeniyetinin, dönemin Bağımsız Poljička Cumhuriyetinde de ne denli derin bir iz bıraktığını kanıtlayan bu ilginç

---

¹ Sravni Kemura- Ćorović, Serbo- kroatische Dichtungen bosnischer Moslims etc., Sarajevo 1912, s.16-18.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

kültürel abidenin orijinal metnini ve Türkçeye uyarlanmış şeklini burada birlikte sunuyorum...”²

Truhelka orijinal metni Bosna Kiril alfabesiyle, Türkçe transkripsiyonunu ise Arap harfleriyle yayımlamıştır. Bu iki yazıyı da bilmeyenlerin okuyabilmesi için bu kısa şiirler, burada günümüz Sırp-Hırvat alfabesi ve Türkçe Latin harfleriyle birlikte verilecektir. Metni ilk önce orijinal Bosna Kiril alfabesinin birebir transkripsiyonuyla (A), arkasından günümüz imlasıyla (B), Türkçesini ise önce Latin harfli Türkçe transliterasyonu (C) daha sonra da Türkçe telaffuza uygun günümüz Türkçe imlasıyla (D) birlikte sunuyoruz.

I

A

Bagubanun

Duĉn ĉeĉe ban iare vardum: nazlu iarum uikude
iuzumi uizine surdum: ala đuzler uikude:
ak đulile karmzi đulsin: iĉisi bir bakĉede:
bulbuli efgande đurdum: ĉumle kuşlar uiukude
dudie kumrie sordum: siz ne vahkt utrsiniz:
biz olvahkte uteriziĉim: ĉumle alem uiukude:
iuri iuri hej Frenĉ ogli: hak nazar kla sana:
nazari ĉimden dilersin: ehli nazar uikude

99

B

Dunj đeĉe ben jare vardum, nazlu jarum ujukude,
juzumi juzine surdum, ala đuzler ujukude.
Ak đulile krmzi đulsin, iĉisi bir bakĉede,
bulbuli efgande đurdum, ĉumle kuşlar ujukude.
Dudie kumrie sordum: “siz ne vahkt utrsiniz”
“Biz olvahkte uteriziĉim ĉumle alem ujukude”.
Juri, juri , hej Frenĉ ogli, Hak nazar kla sana!
Nazari ĉimden dilersin? -ehli nazar ujkude.

999

² Ćiro Truhelka, Jedan zanimljiv zapis, pisan bosanicom, GZM 1906, s. 34-39; S. M Traljiĉ u Zborniku, I, 169 itd.

DERVİŞ KORKUT

C

Bagubanun

Duny³ ceçe ben yare vardum: nazlu yarum uyukude:
yuzumi yuzine surdum: ala cuzler uyukude:
ak culile karmızı culsin: içisi bir bakçede:
bulbuli efgande curdum: çumle kuşlar uyukude
dudie kumrie sordum: siz ne vahkt utrsiniz:
biz olvahkte uteriziçim: çumle alem uyukude.
yuri yuri hey Freñç ogli: hak nazar kıla sana:
nazari çimden dilersin: ehli nazar uykude.

999

D

Bağbanın

Dün gece ben yare vardım, nazlı yarım uykuda,
yüzümü yüzüne sürdüm, ela gözler uykuda.
Ak gül ile kızmızı gülsün, ikisi bir bahçede,
bülbulü efganda gördüm, cümle kuşlar uykuda.
Duduya, kumruya sordum: siz ne vakit ötersiniz?
Biz ol vakitte öteriz kim: cümle alem uykuda.
Yürü, yürü, hey Frenk oğlu, Hak nazar kıla sana.
Nazarı kimden dilersin? Ehli nazar uykuda

II

A

Turnam seni çağırırurum: haber vir
turnam benum sevduğumi: đurdunmi.
đurdun isen bi çeremdur: eidi vir!
turnam benum sevduğumi: đurdunmi,
benum:

B

Turnam, seni çağırırurum, haber vir!
turnam, benum sevduğumi đurdunmi?
đurdun isen bi çeremdur, ejdi vir!
turnam, benim sevduğumi đurdunmi benum

---

³ Fransızcadaki “gn” Macarcadaki “ny”. “Dougne” okumalı!

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

C

Turnam seni çağırırurem: haber vir.
turnam benum sevdücümi: cordonmi.
curdun isen bi çeremdur: eydi vir
turnam benum sevdücümi: curdunmi,
benum

D

Turnam, seni çağırırım, haber ver,
turnam, benim sevdiğimi gördün mü
Gördün isen bi(r) keremdir, eydiver (deyiver)
turnam, benim sevdiğimi gördün mü
benim

Nikola Balić'in notlarındaki tıpkı bu iki kısa şiirde olduğu gibi, Miha Martelini'nin mecmuasındaki tüm Türkçe şiirlerde böyle belirgin lirik ve aşk temaları içermektedir. Bosna-Hersek Müslümanlarının bir önceki nesillerinin bırakmış olduğu birçok mecmua ve cönkte derviş ilahilerine bolca yer verilirken, Katolik inancına sahip bu Dubrovniklinin burada bunlardan hiçbirine yer vermemesi o kadar da şaşırtıcı bir durum değildir. Bu mecmualarda da Türk şairlerin kaleminden epeyce aşk şiiri vardır. Ancak bu şiirlerin çoğu, Goethe'nin "Westöstlicher Divan" (Doğu Divanı) adlı eserinde ve Friedrich Bodenstedt'in de 1851 tarihli *Lieder des Mirza Schaffy* adlı eserinde örnek aldığı Divan edebiyatına aittir. Eski dönem Türk şairlerinin ilahileri, özellikle de Bosna Hersekli dervişler tarafından çok sevilen ve daha çok Aşık Yunus adıyla bilinen Yunus Emre'nin ilahileri, onların mecmualarında en çok yer almaktaydı. Ancak Türklerin aynı şekilde gerekli özeni göstermeye başladıkları bu şiirler, eski dönem Türk halk edebiyatında yer aldığı üzere sırf aşk ve erotizm konulu değildi. Martelini'de yalnızca dünyevi aşkı içeren şiirlerin bulunması bilakis ona apayrı bir değer katıyor. Bosna-Hersek'de bulunan birçok mecmuayı ve cönkü gözden geçirdim, fakat onlarda ancak üç dört kez tekrarlanan "Turnalar" şiirine rastlayabildim. Ancak Onun (Martelini'nin) mecmuasında bulunan diğer şiirler ise, Bosna- Hersek'de hiçbir şekilde bulunmamaktadır. Bu durum, üç yüz yıl öncesine ait Türk halk edebiyatı tarihinin araştırılmasına imkân sağladığı için bu Mecmuanın değerini artırmaktadır. Çünkü burada yer alan şiirlerden bazılarının Türkler tarafından unutulmuş olma ihtimali var, unutulmamış olsalar bile bu mecmuada olduğu gibi, bu kadar çok şiiri tek bir mecmuada bulmak oldukça zordur. Bu yüzden Türkologların ona büyük bir ilgi göstermeleri gerekiyor. Böylelikle de bizim

DERVİŞ KORKUT

Dubrovnikliğin bariz bir şekilde onlara seslendiği şu özdeyişindeki isteğine cevap vermiş olacaktıdır:

Sırp. (Tko srcem pravijem uzbude prijatelj moj,
na službu u vijeke da mu je libro ovo).

Tür. (Kim bütün kalbiyle benim gerçek dostum olursa,
bu kitap da sonsuza dek onun hizmetinde olsun).

Martelini'nin mecmuasındaki Türkçe şiirler, bariz halk karakterli olmaları, epeyce arkaik ve bölgesel ifadeler içerdikleri için Türkologlara oldukça ilginç gelmektedir. Bazı arkaik ve bölgesel ifadeler çoktan unutulup gitmiş, hatta Türkçenin geniş kapsamlı sözlüklerinde dahi bulunamamaktadır. Bazılarına ise yalnızca eski Türkçe eserlerde rastlanabiliyor. Örneğin Süleyman Çelebi'nin Mevlidi'nde, Yunus Emre'nin şiirlerinde vs.

Bu mecmuadaki Türkçenin ne kadar saf ve yabancı kelimelerin etkisinden uzak olduğu klişe bir söz olan “bülül-i şeyda” ifadesinin yalnızca bir kez kullanılmış olmasından anlaşılmaktadır ki o da Türkçenin ruhuna uygun şekilde “şeda bülül” olarak değiştirilmiştir. Farsça izafet terkihi ise, bir tek “terk-i diyar” ifadesinde kullanılmıştır.

Bu mecmuadaki eski kelimelere işte birkaç örnek: iarascier (yakışır yerine yaraşır); gheisi (geyisi= giyim, urba, elbise); ay dar, ay der (aydır, eyidir= bahseder, der, söyler); zaer (zaher= ihtimal); men (ben); nige (nice, nece= nasıl); kanden (kandan=nereden); hacan (kaçan= ne vakit, ne zaman); iughruk (yüğrük= ayağına çabuk); ieruneim (yerineyim= kederleneyim, mahzun olayım, gıpta edeyim); ham (kam= koyunların buldukları yer); kutunda (kıtında= yanında); musctuluch (muştuluk, müjdelik, beşaret); derilmez (aklı başına gelmez).

Martelini'nin, Türkçe kelimeleri ve bizimkileri transkribe ederken kullandığı İtalyanca imla, Türkçe ve bizim sesleri birebir yansıtmaya uygun ve yeterli değildir. İtalyancada bizim s ile z, ç ile ć, dž ve đ sesleri arasında yazımda fark yoktur. Ž sesi normalde de yoktur ama bizim Dubrovnikli onu mecburen š (sc) gibi yazmıştır. Bazı Anadolu bölgelerinin ağızlarındaki gırtlak (hırıltılı) h (kh, İsveççe-Almancadaki ch), ü, ö, ı (Lehçe y, Rusçada ю) gibi Türkçe sesleri, İtalyanca yazmanın imkanı yoktur. Martelini “h” sesini Bosna Kiril alfabesindeki h harfinden almış, “ö” sesini de kimi yerde

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ’NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

“eu” kimi yerde de “ei” diye yazmıştır. “O” ya da “u” sesinin aksine, “ü” sesini ise daha çok “u” gibi, kimi yerde de “iu” diye yazmıştır. Mesela güzel kelimesini “ghiusel” veya “giusel” diye transkribe etmiş. Türkçenin yumuşak “k” sesini (muhtemelen e, i sesinin önündeki “k” sesimiz gibi telaffuz ediliyor) nadiren de olsa “chi” “chiafirsun” (kâfirsun) veya “ci” “cieruani” (kervanı) diye transkribe ediyor. Aynı şey “ghi” ya da “gi” diye yazdığı Türkçedeki yumuşak “g” için de geçerli. Ancak son kısımlarda onu yumuşak “g” olarak mı yoksa bizdeki “đ” (c) sesi gibi mi telaffuz edilmesi gerektiğini çoğu kez belirleyemiyor. Martelini yumuşak “k” ve “g” nin transkribi konusunda elbette Türklere Bosna Herseklilerden daha yakındır. Onun kulağı Türkçe telaffuzu “Kâr” yerine “çar”, “kâse” yerine “çase”, “kebe” yerine “çebe”, “küşkü” için “çuskija”, “gönüllü” yerine “donulija”, “gerdan” yerine “derdan”, “gülsuyu” yerine “đulsija”, “geldi” yerine “đeldi”, “gitti” yerine “đitti” diyen bir Boşnaktan daha iyi algılıyor. Bu durumda bizim Dubrovnikli yalnızca Türkçe bilmeyen Boşnakları değil, Türkçeyi hem konuşup hem yazabilen Bosnalı bazı ilahi şairlerini de geride bırakıyor. İnsanlarımızın geçmişte ve günümüzde Türkçe için böyle bir telaffuza sahip olmaları onların karakteristik bir özelliği olmuştur. Basiretli Türk seyahatname yazarı Evliya Çelebi “Seyahatnamesinde”⁴ klasik bir örnek olarak, çocukken İstanbul’a getirilen ve sultanın sarayında iç oğlanları arasında yetişen hemşerimiz Varvar Ali Paşa’nın Türkçeyi nasıl konuştuğundan bize bahsediyordu. Her şeye rağmen, o da hem olgun yaşlarda hem de Boşnak olduğundan, “benim oğlum, bir kaç gün sabret” yerine “Benum oğlum, katlana bir kaç đun (kaç cun)” dediğini söylüyor Evliya.

Martelini’nin en büyük sıkıntısı, Türkçe ı vokali (boğuk i sesi)’nin transkripsiyonuydu. Bosna Kiril alfabesinden onu kolayca çıkarmıştı: “Frenktır” (doğrusu Frenktir) yerine “Frenctr” diye yazmıştı. Latin yazısında ise onu kimi zaman “e” (ancak hiçbir zaman é olarak almamış), kimi zaman da “a” olarak, bazen de tamamen atlayarak transkribe ediyordu: “kılarsa” yerine “klarse”. “I” sesine ilişkin, “çağırırım” kelimesini “çag’ır’ırurem” diye sondan bir önceki heceyi tekrarlamış gibi yapıp, sonuncuyu da bozarak transkribe eden Poljiça asıllı Paliniç, bizim Dubrovnikli’yi geride bırakıyor. Esasen onun ilk iki heceyi doğru şekilde geçirmiş olması, kulağıyla kelimeleri doğru şekilde ayırt edebildiğini ve kalemiyle doğru şekilde kaydettiğini göstermektedir.

⁴ Evliya Çelebi Seyahatnamesi II s. 447.

DERVİŞ KORKUT

1.

<p>Bulandi eschumun seli agep artuk durulmasmi xusun giordum oldum deli akel bascie derulmesmi</p> <p>Sap cekmisc cirpugium uari chacia ali sulfichiare xu tenxa buliman iare bunda enghiél kalmasmi</p> <p>Iusum¹ benzer doghar aié sensun umrume sermaié scindi ghiédum hacipaié xatorgighum sorulmasmi</p> <p>Iarum karé giosi suser bulbul dilli bagrun² eser iedi iklun³ bir an giéser delli gionul iorulmasmi</p> <p>Tenhater daghleri delén sciriun istunde ulén Ascik aider meglun⁴ olan Leilasuna sarulmasmi</p>	<p>Bulandi eşhumun seli acep artuk durulmazmi husnun cordum oldum deli akıl başe derulmezmi</p> <p>Sap çekmiş çirpucum vari haşa ali zulfikare hu تنها buliman⁵ yare bunda engel kalmazmi</p> <p>Yuzun benzer dogar aye sensun umrume sermaye şindi getdum haçipaye hatorcigum sorulmazmi</p> <p>Yarum kare cozi suser bulbul dılı bagrun ezer yedi iklun bir an gezer deli conul yorulmazmi</p> <p>Tenhater dagleri delen şiryun istunde ulen Aşık ayder meclun olan Leylasuna sarulmazmi</p>	<p>Bulandı aşkımın seli acep artık durulmaz mı? Hüsün gördüm, oldum deli, akıl başa derilmez mi?</p> <p>Sap çekmiş kirpiğim vari haşa Ali Zülfikâra, hu, تنها bulunan yâra bunda engel kalmaz mı?</p> <p>Yüzün benzer doğar aya, sensin ömrüme sermaye, şimdi gittim hakipaye, hatırcığım sorulmaz mı?</p> <p>Yârim kara gözü süzer, bülbul dili bağrım ezer, yedi iklim bir an gezer, deli gönül yorulmaz mı?</p> <p>Tenहा ter dağları delen, Şirin üstünde ölen Aşık aydar:⁶ “Mecnun olan Leylâsine sarılmaz mı?”</p>
---	---	--

¹ “iusun” diye söyleyin.

² “bagrum” diye söyleyin.

³ “iklim” diye söyleyin.

⁴ “megnun” diye söyleyin.

⁵ “bulunan” diye söyleyin.

⁶ “aydırı=bahseder” diye söyleyin.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

2.

<p>Selam uirdum selamumi almaslar benum bunda xatrégighum bilmesler bu giuseler nicin séciat uirmesler ualay bunlar seumeli degildur</p> <p>Gielup gieceer giuselerun cieruani ustunde kurulmisc altun seuani sur Efendi eldeicen déurani sciol gieceen démréli irmeli degil</p> <p>Miscin ascik ay der giucup konmadum dughmelerun giusup gioksun akmadum fursat eldeicen upup kuscmadum beni utdermeli dughmeli dégil.</p>	<p>Selam virdum selamumi almazlar benum bunda hatrecigum bilmezler bu cuzeler niçin zeçat virmezler valayi bunlar sevmeli decildur</p> <p>Gelup ceçer cuzelerin çervani ustunde kurulmiş altun sevani sur Efendi eldeiçen devrani şol ceçen demreli irmeli decil</p> <p>Mişçin aşık ay der cuçup konmadum dugmelerun cuzup coksun akmadum fursat eldeyçen upup kuşmadum beni utdurmeli dugmeli decil</p>
--	--

Selâm verdim selâmımı almazlar,
benim bunda hatırcığım bilmezler,
bu güzeller niçin zekât vermezler,
vallahi bunlar sevmeli değildir.

Gelip geçer güzellerin kervanı
üstünde kurulmuş altın sevanı,
sür, efendi, elde iken devranı,
şol geçen demreli ermeli değil

Miskin âşık aydar: “Göçüp konmadım
düğmelerin çözüp göğsün açmadım,
fırsat elde iken öpüp kuşmadım,
beni öttürmeli, döğmeli değil”.

DERVİŞ KORKUT

3.

<p>Alla giosléruné kurban oldugum ne dedum gionumi aldughi uax'ti saghen ascighuné eilémé gefai imansuz gidersun uldughi vax'ti</p> <p>Chiafirsun gioksunden iokmider éman sen beni uldursun uirmesun eman ben senun iusuné bachtughum seman sen beni uldurusun giuldughi uaxti</p> <p>Giulistandur nakscivanu ileri giul giul olmisc alianaghun giuleri ceixun olmisc akar cescme seleri kijma bana nasliarume ax mén uldum</p> <p>Iarum sen oghratun beni ghaughaie siah sulfun xevesilen séudaie giordum iarum beni salmisc ferdaié kijma bana nasliare uax mén uldum</p> <p>Giordum iarum karmzi geimisc einuné béghum ne kulum sucum ne suçum destan etun béni alem icinde kiyma bana nasliaré uax men uldum</p> <p>Benum cektugeghum xigran daghidur suchierisé iarsuz bana aghudur témam scindi sarulagak caghundér kijma bana nasliaré uax men uldum</p>	<p>Ala cozlerine kurban oldugum ne dedum conumi aldugi vah'ti sagin aşigune eyleme cefayi imansuz cidersun uldugi vahti</p> <p>Kafirsun gyoksunden iokmider eman sen beni uldurusun virmesun eman ben senun yuzune bahtugum zeman sen beni uldurusun culdugi vahti</p> <p>Culistandur nakşivanu ileri cul cul olmiş alyanagun culeri ceyhun olmiş akar çeşme seleri kıyma bana nazliyarume vah men uldum</p> <p>Yarum sen ogratun beni gavgaye siyah zulfun hevesilen sevdaye cordum yarum beni salmiş ferdaye kıyma bana nazlıyare vah men uldum</p> <p>Cordum yarum karmzi ceymiş eynune begum ne kulum suçum ne suçum destan etun beni alem içinde kıyma bana nazlıyare vah men uldum</p> <p>Benum cektucegum xicran dagidur sukerise yarsuz bana agudur temam şindi sarulacak çağundur kıyma bana nazlıyare vah men uldum</p>
--	---

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Ala⁷ gözlerine kurban olduğum
ne dedim gönümü aldığı(n) vakıt?
“Sakin aşığına eyleme cefayı
imansız gidersin öldüğü(n) vakıt”

Kafırsın göğsünde yokmudur iman?
sen beni öldürü(r)sün, vermezsin aman,
ben senin yüzüne baktığım zaman
sen beni öldürü(r)sün güldürdüğü(n) vakıt.

Gülistandır Nahçevanı(n) illeri,
gül gül olmuş al yanağın gülleri,
ceyhun olmuş akar çeşme selleri,
kıyma bana, nazlı yar-ê, vah, men öldüm!

Yârim, sen uğrattın beni kavgaya,
siyah zülfün hevesiylen sevdaya,
gördüm: yarım beni salmış ferdaya,
kıyma bana, nazlı yar-ê vah, men öldüm!

Gördüm yârim kırmızı geymiş önüne,
beyim, ne kulum, suçum ne suçum?
destan ettin beni âlem içinde,
kıyma bana, nazlı yar-ê, vah, men öldüm!

Benim çekticeğim hicran dağdır
süker⁸ ise yarsız bana ağdır⁹
tamam şimdi sarılacak çağındır,
kıyma bana, nazlı yar-ê vah, men öldüm!

---

⁷ Ala=elâ

⁸ =şeker

⁹ ağı=zehir.

DERVİŞ KORKUT

4.

Bir alay ufagik kusclar deria ialisunda kesçliar baban seni ba baghisclar konimdi konimdi kumrum konimdi	Bir alay ufacik kuşlar derya yalisunda kışlar baban seni ba ¹⁰ (na) bağışlar konimdi ¹¹ konimdi kumrim konimdi
Eulurum uni kasc kasc kokicighi gielur kosc kosc kuscie ganum sana pesckiesc konimdi konimdi kumrim konimdi	Ölurum uni kaş kaş kokicigi celur koş koş kuş-ê canum sana peşkeş konimdi konimdi kumrim konimdi
Kumrimun kanadi aktur tangri bir peixamber xaktur bilurum ascighun cioktur konimdi konimdi kumrim konimdi	Kumrimun kanadi aktur tangri bir peyhamber haktur bilurum aşıgun çoktur konimdi konimdi kumrim konimdi
Kumrimun kanadi kare iureghum oldi iaré xic bilmesim bané caré konimdi konimdi kumrim konimdi	Kumrimun kanadi kare yurecigum oldi yare hiç bilmezim bana çare konimdi konimdi kumrim konimdi
Kumrimun kanadi iéscil ax kolum boinum dolasciér koynune ghirseme iarascier konimdi konimdi kumrim konimdi	Kumrimun kanadi yeşil ah kolun boynum dolaşer koynune girsem yaraşer konimdi konimdi kumrim konimdi
Kumrim kafesta beslenur esciuni ghiorur seslenur kumrim iauridur uslanur konimdi konimdi kumrim konimdi	Kumrim kafesta beslenur eşuni gyorur seslenur kumrim yavridur uslanur konimdi konimdi kumrim konimdi

¹⁰ Kalem sürçmesi: “bana” diye söyleyin.

¹¹ =“konimdi” olarak söyleyin.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Bir alay ufacık kuşlar
derya yalısında kışlar,
baban seni bana bağışlar,
konimdi, konimdi, kumrum, konimdi

Ölürüm, önü kaş kaş,
kokucuğu gelir koş koş
kuş-ê, canım sana peşkeş,
konimdi, konimdi, kumrum, konimdi!

Kumrumun kanadı aktır,
Tanrı bir, peygamber haktır,
bilirim, aşğın çoktur,
konimdi, konimdi, kumrum, konimdi

Kumrumun kanadı kara,
yüreğim oldu yara,
hiç bilmezim bana çare
konimdi, konimdi, kumrum, konimdi!

Kumrimun kanadı yeşil,
ak kolun boynum dolaşır,
koynuna girsem yaraşır,
konimdi, konimdi, kumrum, konimdi!

Kumrum kafeste beslenir,
eşini görür, seslenir,
kumrum yavrudur, uslanır,
konimdi, konimdi kumrum, konimdi!

DERVİŞ KORKUT

5.

<p>Gider oldum saxmanunden ilunden dein ol iarume ghielsun ghioreim korkar oldum airulmaktan ulumden dein ol iarumé ghielsun ghioreim</p> <p>Ol iarumun baxcesuné ghirmedum konçe icen karmısi giuler dirmedum semanundé nasli iarumé sarmadum dein ol iarumé ghielsun ghiormedum</p>	<p>Gider oldum sahmanunden ilunden deyin ol yarume gelsun ghioreim korkar oldum ayrulmaktan ulumden deyin ol yarume gelsun gioreim</p> <p>Ol yarumun bahçesune girmedum konçe iken kırmızı culer dirmedum zemanunde nazlı yarumé sarmadum deyin ol yarume gelsun gyormedum</p>
---	--

Gider oldum sahmanından, ilinden,
deyin ol yârıma, gelsin göreyim,
korkar oldum ayrılmaktan, ölümünden,
deyin ol yârıma, gelsin göreyim!

Ol yârımın bahçesine girmedim,
gonca iken kırmızı güller dermedim,
zamanında nazlı yârımı sarmadım,
deyin ol yârıma, gelsin, görmedim

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

6.

Vsak olan Jarumden Bre iarumun bre kardashlar gionulden iughruk uarmidur né deriadé arar ghiemi né karadé cecier xami dolanur urumi scami gionul senden iughruk uarmidur	Uzak olan Yarumden Bre yarumun bre kardaşlar conulden yugruk varmidur ne deryade arar gemi ne karade çeçer hami dolanur urumi şami conul senden yugruk varmidur
--	---

Uzak olan yârımdan
Bre yârımın,¹² bre kardaşlar,
gönülden yüğrük varmidır?
Ne deryâda arar gemi,
ne karada geçer kamı,¹³
dolanır Urumu, Şamı,
gönül, senden yüğrük varmidır?

¹² “yârânım” diye söyleyin.

¹³ Ham, kam=sivri uçlu kazık; koyunların barındıkları yer.

DERVİŞ KORKUT

7.

Ghéisilerden	Geysilerden
Soiunup ghirsem koinuné sarulsem inge beluné, sciol sénun selui boynuna aler néné iarascier	Soyunup girsem koynune sarulsem ince belune şol senun selvi boynuna aler nene yaraşır
Iarum scaler burunur doghar ai ghibi dolunur ghiormeién ganlér ierunur scaler neghiusel iarascér	Yârum şaler burunur doğar ay gibi dolunur gyormeyen canler yerunur şaler necuzel yaraşır
Iarum sen bana giustun né saer bile duscmem ustuné sciol senun beias usnune bénéler ne giusel iarascier	Yârum sen bana custun ne saer bile duscmem ustune şol senun beyaz uznune beneler ne cuzel yaraşır
Iarum be sana né iledum arsum xak suiledum sén béni abdal eiledun, alér né giusel iarascier	Yarum ben sana ne iledum arzum hak suyledum aler ne cuzel yaraşır sen beni abdal eyledun
Man surén abdarunden gieimsz émscili uarunden airulmam begler iarumdan alér ne giusel iarascier	Man zuren abdarunden ceymiş emşili varunden ayrulmam begler yarumdan aler ne cuzel yaraşır

Geysilerden
Soyunup girsem koynuna, sarılısam ince beline, şol senin selvi boynuna ¹⁴ allar nene yaraşır!
Yârum şallar ¹⁵ bürünür, doğar ay gibi dolunur, görmiyen canlar yerinir, allar ne güzel yaraşır!

¹⁴ “boyuna” diye söyleyin.

¹⁵ “şallara” diye söyleyin.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Yârim, sen bana küstün, ne?
Zaer bile düşmem üstüne
şol senin beyaz üzünü¹⁶
beneler¹⁷ ne güzel yaraşır!

Yârim, ben sana ne'yledin,
arzum' hak söyledim,
sen beni abdal eyledin,
allar ne güzel yaraşır!

Manzuren¹⁸ abdarından,
geymiş emşili varından,
ayrılmam, beyler, yârimdan,
allar ne güzel yaraşır

---

¹⁶ “üzünü” diye söyleyin.

¹⁷ “benler” diye söyleyin.

¹⁸ Manzarayı?

DERVİŞ KORKUT

8.

<p>Irak olan Iarumden</p> <p>Acep né diarden akup ghielursun bir xaber soraim durun turnaler turnaler turnaler iauri turnaler</p> <p>Seugiuli iarumdan ne bilursunus bize bir teseli uirun turnaler turnaler turnaler iauri turnaler</p> <p>Kulausun ianglisc iola saparsun ucup scaxin teleruni iolarsun alailarum buluk buluk bulersun gior iaruluch nige olur turnaler turnalér turnaler iauri turnaler</p> <p>Gionul peruscan teleri egri duiemes ascighun géuruné baghri socin olup ghidér baghdadé doghri imamler iusler surun turnaler turnaler turnaler iauri turnaler</p> <p>Kuloghli daima dolù iemekten alailar durmaiup ghielup giecmecken iorulmisc kanadum buiun ucmecken baghdad ilerune surun turnaler turnaler turnalér iauri turnaler</p>	<p>Irak olan Yarumdan</p> <p>Acep ne diyarden akup gelursun bir haber sorayim durun turnaler turnaler turnaler yavri turnaler</p> <p>Sevculi yarumdan ne bilursunuz bize bir teseli virun turnaler turnaler turnaler yavri turnaler</p> <p>Kulauzun yangliş yola saparsun uçup şahin teleruni yolarsun alaylarun buluk buluk bulersun cor ya(v)ruluk nice olur turnaler turnaler turnaler yavri turnaler</p> <p>Conul peruşan teleri egri duyemez aşigun cevruone bagri soçin olup gider bagdade dogri imamler yuzler surun turnaler turnaler turnaler yavri turnaler</p> <p>Kulogli daima dolu yemekten alaylar durmayup gelup geçmecken yorulmis kanadum buyun uçmecken bagdad ilerune surun turnaler turnaler turnaler yavri turnaler</p>
---	--

Irak olan yârımdan

Acep ne diyardan akıp gelirsin,
bir haber sorayım, durun, turnalar,
turnalar, turnalar, yavru turnalar.

Sevgili yârımdan ne bilirsiniz?
Bize bir teselli verin, turnalar,
turnalar, turnalar, yavru turnalar.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Kılavuzan,¹⁹ yanlış yola saparsın,
ucup şahın tellerini yolarsın,
alayların, bölük bölük bölersin,
gör yavruluk nice olur, turnalar,
turnalar, turnalar, yavru turnalar.

Gönül perişan, telleri eğri,
doyamaz aşğın cevrine bağı
suçun olup gider Bagdad'a doğru
imamlar(a) yüzler sürün, turnalar,
turnalar, turnalar, yavru turnalar.

Kuloğlu daima dolu yemekten,
alaylar durmayıp gelip geçmekten,
yorulmuş kanadım bugün uçmaktan,
Bagdad illerine sürün, turnalar.
turnalar, turnalar, yavru turnalar.

---

¹⁹ “kılavuzum” diye söyleyin.

DERVİŞ KORKUT

9.

<p>Hacan İarum darulur</p> <p>Gielursun gıecersun selam uirmésun sucum né giunaxum bilder sultanum xunchiarum xunchiarum umrum uarum ghiel</p> <p>Ben aghlarum sen bir kelim dimesun sucum né giunaxum bilder sultanum xunchiarum xunchiarum umrum uarum ghiel</p> <p>Baxcedé acelmis giuler tasé bulbuler basclamisc nasé nasé bilurum sultanum meilan iok bise sucum né giunaxum bilder sultanum xunchiarum xunchiarum umrum uarum ghiel</p> <p>Rakiplerun konge giuler dirmesun chiem selamlar muraduna irmesun kaifieti uikusune doimasun sucum né giunaxum bilder sultanum xunchiarum xunchiarum umrum uarum ghiel</p> <p>Iarume uardercı iolar dagh olsun cheuriané mor menexcie bagh olsun gielurseda gelmeseda sagh osun sucum né giunaxum bilder sultanum xunchiarum xunchiarum umrum uarum ghiel</p>	<p>Haçan Yârum darulur</p> <p>Celursun ceçersun selam virmesun suçum ne cunahum bildir sultanum hunkârum hunkârum umrum varum gel</p> <p>Ben aghlarum sen bir kelim dimesun suçum ne cunahum bildir sultanum hunkârum hunkârum umrum varum gel</p> <p>Bahçede açılmış culer taze bulbuler başlamış naze naze bilurum sultanum meyilan yok bize suçum ne cunahum bildir sultanum hunkârum hunkârum umrum varum gel</p> <p>Rakiplerun konce culer dirmesun kem selamlar muraduna irmesun kayfiyeti uykusune doymasun suçum ne cunahum bildir sultanum hunkârum hunkârum umrum varum gel</p> <p>Yârume vardırcı yolar dag olsun çevriyane mor menehşe olsun celurseda celmeseda sag osun suçum ne cunahum bildir sultanum hunkârum hunkârum umrum varum gel</p>
--	--

Kaçan Yârım darılır

Gelirsin, geçersin, selam vermezsin
suçum ne, günahım bildir, sultanım,
hünkârım, hünkârım, ömrüm, varım, gel

Ben ağlarım, sen bir kelâm demezsin,
suçum ne, günahım bildir, sultanım,
hünkarım, hünkarım, ömrüm, varım, gel

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Bahçede açılmış güller taze,
bülbüller başlamış naze, naze,
bilirim, sultanım, meyelân yok bize,
suçum ne, günahım bildir, sultanım,
hünkârım, hünkârım, ömrüm, varım, gel.

Rakiplerim konca güller dermesin,
kem selâmlar muradına ermesin,
keyfiyeti uykusuna doymasın,
suçum ne, günahım bildir, sultanım,
hünkârım, hünkârım, ömrüm, varım, gel.

Yârıma vardır(ı)cı yollar dağ olsun
çevre yana mor menekşe bağ olsun,
gelirse de, gelmese de sağ o(l)sun
suçum ne, günahım bildir, sultanım,
hünkârım, hünkârım, ömrüm, varım, gel.

DERVİŞ KORKUT

10.

<p>Hoimisc Brakmisc Beni</p> <p>Felek kanadi kanadumi kolumi néileim ucamasim bir seman élumden alderdum giul iusli iari ax chimunle eglenursun bir seman</p> <p>Hane benum itughumi axti iusun giormetlughi iderdum ghaxti eler iarumé andegi uaxti â ben durup ieruneim bir séman</p> <p>Kul deilim elden élé satulan tus deilim xer bir ascíé katulan meulam eghil uirsé ulsem kurtulsém Asretlughun ceqméieim bir seman</p> <p>Cixaim ghideim iolda duraim ghielendén ghiécenden xaber soraim mustuluch diéné ganum uiréim siaxler gieieim iasum tutaim karamsiler gheimeieim bir seman</p>	<p>Hoymış Brakmış Beni</p> <p>Felek kanadi kanadumi kolumi neyleyim uçamazim bir zeman elumden aldirdum cul yuzli yari ah kimunle eglenursun bir zeman</p> <p>Hane benum itugumi ahti yuzum cormetlugi iderdum gahti eler yarume andığı vahti a ben durup yeruneyim bir zeman</p> <p>Kul deyilim elden ele satulan tuz deilim her bir aşé katulan mevlam egil verse ulsem kurtulsem Asretlugin çekmeyeyim bir zeman</p> <p>Çihayim gideyim yolda durayim gelenden geçenden haber sorayim muştuluh diyene canum vireyim siyahlar ciyeyim yasum tutayim karamziler geymeyeyim bir zeman</p>
---	---

Koymuş Bırakmış Beni

Felek kanadı²⁰ kanadımı, kolumu,
neyleyim, uçamazım bir zaman
elimden aldirdım gü yüzlü yârı,
ah, kiminle eğlenirsın bir zaman?

Hani benim ettiğimi ahdı,²¹
yüzüm görmetliğı²² ederdim gahti,
eller yârıma²³ andığı vakti
â ben durup yerineyim bir zaman.

²⁰ “kanattı” diye söyleyin.

²¹ “ettiğim ahd” diye söyleyin.

²² “yüzün görmekliğı” diye söyleyin.

²³ “yarımı” diye söyleyin.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Kul değilim elden ele satılan,
tuz değilim her bir aŐa katılan,
Mevlâm ecel verse, ölse, kurtulsam,
hasretliğin çekmiyeyim bir zaman!

Çıkayım, gideyim, yolda durayım,
gelenden geçenden haber sorayım,
“muştuluk!”²⁴ diyene canım vereyim,
siyahlar giyeyim, yasım tutayım,
kırmızılar giymeyeyim bir zaman.

---

²⁴ Muştuluk=müjdelik.

DERVİŞ KORKUT

11.

<p>Benum ighri tatli gianum tércielimés gionul séni benum dinum xem imanum iadeilémém giusel seni</p> <p>Vefasuz dogri iarisun giani géfáler klarsé ius iascinda piri olursén tercicilemés gionul seni iadeilemem giusel seni</p> <p>Beghler oturur tachtunda giuler aciulur uaxtunda kiamété xach kutunda terciéilemés gionul seni iadeilemém giusel seni</p> <p>Meghnunum oldum ualaxi éscumlé buldum alaxi inan ach giulum bilaxi tecieilemés gionul séni iadeilemém giusel seni</p> <p>Sexarum uardum iarumé sceutali alma castumé sulumle duscmem ustumé iarum uar neilersum béni dostum uar istemem seni</p> <p>Ben seni dogri iar sandum sénan dictum ben inandum scindi bir gair iar buldum iarum uar neilersum beni dostum uar istemem seni</p> <p>Bén seni giordum birilé iurechten cichtum ierile uar benden iana binilé iarum uar neylersun beni dostum uar istemem seni</p>	<p>Benum igri tatli canum terçe(y)lomez conul seni benum dinum hem imanum yadeylemem cuzel seni</p> <p>Vefasuz dogri yarsun cani cefalar klarse yuz yaşında piri olursen terçeylomez conul seni yadeylemem cuzel seni</p> <p>Begler oturur tahtunda culer açilur vahtunda kıyamete hak kutunda terçeylomez conul seni yadeylemem cuzel seni</p> <p>Megnunum oldum valahi eşumle buldum alahi inan ah culum bilahi terçeylomez conul seni yadeylemen cuzel seni</p> <p>Seharum vardum yarume şevtali alma kastume zulumle duşmem ustume yarum var neylersum beni dostum var istemem seni</p> <p>Ben seni dogri yar sandum senan dictum ben inandum scindi bir gayr yar buldum yarum var neylersun beni dostum var istemem seni</p> <p>Ben seni cordum birile yurekten çiktum yerile var benden yana binile iarum var neylersun beni dostum var istemem seni</p>
--	--

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

<p>Ben sei seudum ghaiet isméné ocurdum ghaiet uar benden sana icaset uar seuenler seusun seni uar saranlar sarsun seni</p> <p>Armaghanum gieri giundur rachiplardan iusi dundur scindi dogri xalum bildum iarum uar neilersun beni dostum uar istemem seni</p> <p>Chieman kascun chiéman deghil achar seman sulmi deghil bé ualahi ialan deghil iarum uar neilersun beni dostum uar istemem seni</p> <p>Boium égup giélma bana sanmachi iar olam sana meulan uerdi gielma bana uar saranlar sarsun seni uar seuenler seusun seni</p>	<p>Ben sei sevdum gayet ismene okurdum gayet var benden sana icazet var sevenler sevsun seni var saranlar sarsun seni</p> <p>Armaganum ceri cundur rakiplardan yuzu dundur scindi dogri halum bildum yarum var neyersun beni dostum var istemem seni</p> <p>Keman kaşun keman degil ahar zeman zulmi degil be valahi yalan degil yarum var neyersun beni dostum var istemem seni</p> <p>Boyum egup gelma bana sanmaki yar yar olam sana mevlan verdi celma sana var saranlar sarsun seni var sevenler sevsin seni</p>
---	---

Benim iğri tatlı canım,
terkeylemez gönül seni,
benim dinim, hem imanım,
yadeylemem güzel seni.

Vefasız doğru yârsın,
canı cefalar kılarısa,
yüz yaşında piri²⁵ olursan,
terkeylemez gönül seni,
yadeylemem güzel seni.

Beyler oturur tahtında,
güller açılır vaktında,
kıyamette Hak kıtında
terkeylemez gönül seni,
yadeylemem güzel seni.

²⁵ Kalem sürçmesi: “pir” diye söyleyin.

DERVİŞ KORKUT

Mecnunum²⁶ oldum vallahi,
eşimle buldum Allahı,
inan, ak gülüm, billahi,
terkeylemez gönül seni,
yadeylemem güzel seni.

Seharın²⁷ vardım yârıma
şeftalı alma kastına,²⁸
zulümle düşmem üstüne,
yârım var, neylersin beni,
dostum var, istemem seni.

Ben seni doğru yar sandım,
sen andıçtin,²⁹ ben inandım,
şindi bir gayr yar buldum,
yârım var, neylersin beni,
dostum var, istemem seni.

Ben seni gördüm biriyle,
yürekten çıktım yeriyle,
var benden yana biniyle,
yârım var, neylersin beni,
dostum var, istemem seni.

Ben seni³⁰ sevdim gayet,
ismini okurdum gayet,
var benden sana icazet,
var, sevenler sevsin seni,
var, saranlar sarsın seni!

Armağanım geri göndür,³¹
rakıplardan yüzü döndür,
şindi³² doğru hâlim bildim,
yârım var, neylersin beni
dostum var, istemem seni.

²⁶ Kalem sürçmesi: “Mecnunun” diye söyleyin.

²⁷ Kalem sürçmesi: “seharum” diye söyleyin.

²⁸ Kalem sürçmesi: “kastıma” diye söyleyin.

²⁹ Kalem sürçmesi: “andiçtim” diye söyleyin.

³⁰ Kalem sürçmesi: “sei”.

³¹ “gönder” diye söyleyin.

³² “şimdi” diye söyleyin.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Keman kaşın keman değil,
ahar³³ zaman zulmü değil
be vallahi yalan değil,
yârım var, neylersin beni,
dostum var, istemem seni.

Boyun eğip gelme bana,
sanma ki yar ola'm sana
Mevlân verdi, gelme bana,
var, saranlar sarsın seni,
var, sevenler sevsin seni!

---

³³ "ahır" diye söyleyin.

DERVİŞ KORKUT

12.

Sebah lutui beian eile sultanumun nedér xali séudugeghum neder xali olgiuselun nedér xali	Sebah lutvi beyan eyle sultanumun neder hali sevdicegum neder hali olcuzelum neder hali
Muxabét bise baghlarmi chimi uarisé saghlarmi ben culun anup aghlarmi sultanumun nedér xali ol giuselum nedér xali	Muhabet bize baghlarmi kimi varise saghlarmi ben kulun anup aghlarmi sultanumun neder hali ol cuzelum neder hali
Muhabét xatori neiler chimunler gionumi eghlér iaranda acighi deiuér seudugeghum neder xali ol giuselum neder xali	Muhabet hatori neyler kimunler conumi egler yaranda açığı deyiver sevducegum neder hali ol cuzelum neder hali
Idermi térchi diari ianunda uarmider iari anarmi benda eugjari sultanumun nedér xali ol giuselum nedér xali	Idermi terki diyari yanında varmider yari anarmi benda evcari sultanumun neder hali ol cuzelum neder hali

Sabah lutfü beyan eyle,
sultanımın nedir hali,
sevdiceğim nedir hali,
ol güzelim nedir hali?

Muhabbet bize bağlar mı,
kimi var ise sağlar mı,
ben kulun anıp ağlar mı,
sultanımın nedir hali,
ol güzelim nedir hali?

Muhabbet hatırı neyler,
kiminlez³⁴ gönümü eğler³⁵
yarânda açığı deyiver
sevdiceğim nedir hali
ol güzelim nedir hali?

³⁴ “kiminle(n)” diye söyleyin.

³⁵ Eğleme=bekletmek.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Eder mi terki diyarı,
yanında varmıdır yârı,
anar mı bende efkârı,
sultanımın nedir hali,
ol güzelim nedir hali?

DERVİŞ KORKUT

13.

<p>Benum ala giosli Jarum giundén giunde arti sarum achlum fíchirum ichtiarum éldé déghil dostlar ben nige édenim nigé édeim</p> <p>Jarum iaplerler solunur giorduchcés achlum alunur alémnden neler bulunur gionul almas dostlar bénige edeim nigé édém</p> <p>Nidem kare gioslum nidém deghier bascum alup gidém ellé genetisé alem bâ sundan dostlar benigé édeim nigé edeim</p> <p>Iscte ben oldum né oldum sararup esana dundum ax seni séimeieim derdum giandén séundum dostlar benige édeim nige édeim</p> <p>Periscan gionum xosc deghil bú olur biter isc deghil derdum besc deghil on deghil bigné ascti dostlar benigé édeim nigé edeim</p> <p>Saclari uar salcum saciach uurdi iureghume bicach irum ioctur saclaiagach nam mecianim dostlar bénige édeim nigé edeim</p> <p>Bu sus ialan deghil asca iasulanlar gielur bascha bén uglursém iasun tasca tali osun dostlar benigé edeim nigé edeim</p>	<p>Benum ala cozli Yârum cunden cunde arti zarum aklum fikirum ihtiyarum elde degil dostlar ben nice edenim nice edeyim</p> <p>Yarum yaplerler solunur cordukçes aklum alunur alemnden neler bulunur conul almaz dostlar benice edeyim nice edeyim</p> <p>Nidem kare cozlum nidem deger başum alup cidem elle cenetise alem ba sundan dostlar benice edeyim nice edeyim</p> <p>İşte ben oldum ne oldum sararup ezana dundum ah seni seymeyeyim derdum canden sevdum dostlar benice edeyim nice edeyim</p> <p>Perişan conum hoş degil bu olur biter iş degil derdum beş degil on degil binye aşti dostlar benice edeyim nice edeyim</p> <p>Saçlari var salkum saçak vurdi yuregume biçak irum yoktur saklayacak nam meçanim dostlar benice edeyim nice edeyim</p> <p>Bu suz yalan degil aş yazulanlar celur başa ben ulyursem yazun taş tali osun dostlar benice edeyim nice edeyim</p>
--	--

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Benim ala gözlü Yârım,
günden günde³⁶ arttı zârım,
aklım, fikrim³⁷, ihtiyarım
elde değil, dostlar, ben nice edeyim³⁸,
nice edeyim?

Yârım, yaparlar³⁹ solunur,
gördükçes⁴⁰ aklım alınır,
âlemden⁴¹ neler bulunur
gönül almaz, dostlar, ben nice⁴² edeyim,
nice edeyim?

Nidem⁴³, kara gözlüm, nidem,
meğer başım alıp gidem
elle gen[e] ettise âlem
bahsından, dostlar, ben nice edeyim,
nice edeyim?

İşte ben oldum ne oldum,
sararıp ezana⁴⁴ döndüm,
ah, seni sevmiyeyim derdim,
candan sevdim, dostlar, ben nice
edeyim, nice edeyim?

Perişan gönlüm hoş değil,
bu, olur biter iş değil,
derdim beş değil, on değil,
binye⁴⁵ aştı, dostlar, ben nice edeyim,
nice edeyim?

Saçları var salkım saçak,
vurdu yüreğime bıçak,
yerim yoktur saklayacak
namekânım, dostlar, ben nice edeyim,
nice edeyim?

³⁶ “güne” diye söyleyin.

³⁷ “fikrim” diye söyleyin.

³⁸ “edeyim” diye söyleyin.

³⁹ “yapraklar” diye söyleyin.

⁴⁰ “gördükçe” diye söyleyin.

⁴¹ “alemden” diye söyleyin.

⁴² “ben nice” diye söyleyin.

⁴³ Nidem=“ne edeyim?”

⁴⁴ “hazana” diye söyleyin.

⁴⁵ “bini” diye söyleyin.

DERVİŞ KORKUT

Bu söz yalan değil haşa
yazılanlar gelir başa
ben ölürsem, yazın taŐa,
tali olsun, dostlar ben nice edeyim,
nice edeyim?

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

14.

<p>Bre Eé ala giosli dilbér seuerlér korlarmi seni abu sémsem sularilé xér sebah iurlarmi seni aganum seuerler korlarmi seni Aklum alursun gioringes ak kolum boinum saringés ak ténum toprach olingés seuerler korlarmi seni ac anum korlarmi seni Giusel gieliscum kandén sceutalisi gielur gianden né kacarsum bèn kulundan gioringés iérlérmi seni à giuselum korlarmi seni Icérler mesti dérler ugredurlér usti derler séni maxlup dosti derler séuérler korlarmi seni à ganum korlarmi seni Deruisc ascigum baxcési dér acilmisc giulum congesi giuselerun églengesi seuerler korlarmi seni à ganum korlarmi seni</p>	<p>Bre ê ala cozli dilber severler korlarmi seni abu zemzem sularile her sebah yurlarmi seni ac anum severler korlarmi seni Aklum alursun coringez ak kolum boynum sarincez ak tenum toprak olincez severler korlarmi seni ac anum korlarmi seni Cuzel celişum kanden şevtalisi celur canden ne kaçarsum ben kulundan corincez yerlermi seni â cuzelum korlarmi seni Icerler mesti derler ugredurler usti derler seni maxlup dosti derler severler korlarmi seni à canum korlarmi seni Derviş aşığum bahçesi der açılmış culum koncesi cuzelerun eglencesi severler korlarmi seni â canum korlarmi seni?</p>
---	--

Bre ê elâ gözlü dilber,
severler korlar mı seni,
âb-ı Zenzem sulariyle
her sabah yurlar mı seni
â canım, severler korlar mı seni?
Aklım alırsın görüncez,
ak kolum⁴⁶ boynum sarincez,
ak tenin toprak oluncaz
severler korlar mı seni,
â canım, korlar mı seni?
Güzel gelişin kandan,
şeftalısı gelir candan,
ne kaçarsın ben kulundan,
görüncez yerler mi seni,

⁴⁶ “kolum” diye söyleyin.

DERVİŞ KORKUT

â güzelim, korlar mı seni?
İçerler, mest ederler,
öğredirler, usta derler,
seni maglup dostu derler,⁴⁷
severler korlar mı seni?
â canım korlar mı seni?
Derviş âşığı⁴⁸ bahçesi
der: açılmış gülüm goncası,
güzellerin eğlencesi,
severler korlar mı seni,
â canım korlar mı seni?

---

⁴⁷ “Maglup dostu derler” ya da “maglup dost ederler?”

⁴⁸ “âşığın” diye söyleyin.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

15.

Bé Aghalar giurgistandan gielurchiën ax ichi iar sarelmisc biri birune biribirisune ceuap uirurchien ichi iar sarelmisc biri birune	Bé Agalar curcistandan celurken ah iki iar sarılmış biri birune biribirisune cevap virurken iki yar sarılmış biri birune
Giusel adem scemalkarmisc ortagun dererichën karmisc giulun budagun asciguna mese sunmisc dudagun ichi iar sarelmisc biri birune	Cuzel adem şımalkarmış ortagun dereriken karmış culun budagun aşiguna meze sunmiş dudagun iki yar sarılmış biri birune
Giusel adem ben odaia uaringe aklum sciasciar giul iusuné gioringé biri nare benser biri turunge ax ichi iar sarelmisc biri birune	Cuzel adem ben odaia varince aklum şaşar cul yuzune corince biri nare benzer biri turunce ah iki yar sarılmış biri birune
Ak giulilen karmsi giul kariscik dort ianunda sceda bulbul dolascik iedi ildur biri birune ascık ichi iar sarelmisc biri birune	Ak culilen karmzi cul karişik dort yanunda şeda bulbul dolaşık yedi ildur biri birune aşık ichi yar sarılmış biri birune

Be ağalar, Gürcistandan gelirken
ah, iki yar sarılmış biri birine,
biri birisine cevap verirken
iki yar sarılmış biri birine.

Güzel adam şımal⁴⁹ kırmış ortağın⁵⁰
dereriken kırmış gülün budağın⁷,
âşığına meze sunmuş dudağın,
iki yar sarılmış biri birine.

Güzel adam ben odaya varınca
aklım şaşar gül yüzüne⁵¹ görünce
biri nara benzer, biri turunca,
ah, iki yar sarılmış biri birine.

⁴⁹ Sımal=bir senelik filiz, sürgün dal.

⁵⁰ Ortağ=gelin hamamında gelinlerin başına konulan gümüşten yapılmış beş parmaklı ziyet.

⁵¹ “yüzünü” diye söyleyin.

DERVİŞ KORKUT

Ak gülilen⁵² kırmızı gül karışık,
dört yanında şeda⁵³ bülbül dolaşık,
yedi yıldır biri birine âşık,
iki yar sarılmış biri birine.

---

⁵² “güliyle” diye söyleyin.

⁵³ “şeyda” diye söyleyin.

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

16.

Pocignu Versi Turski

(Türkçe biçimi başlıyor)⁵⁴

Ben seni seuerdum gaiet ismuné okuidum aiet uar bende sana igaset uar seuenler seusun seni	Ben seni severdum gayet ismune okuydum ayet var bende sana icazet var sevenler sevsun seni
Ben seni dogri iar sandum sén beni seup osandun bir kairisi varup seudun uar seuenler seusun seni	Ben seni dogri yar sandum sen beni sevup osadun bir kayrisi varup sevdun var sevenler sevsun seni

Ben seni severdim gayet,
ismine okuydum ayet,
var, bende sana icazet,
var, sevenler sevsin seni!

Ben seni doğru yar sandım,
sen beni sevip usandın,
bir kayrısı varıp sevdin,
var sevenler sevsin seni!

⁵⁴ Bu, mecmuanın ikinci cildindeki üçüncü Türkçe aşk şiirinin başlığıdır.

DERVİŞ KORKUT

17.

Sfarxa (Son)

<p>Jarumun ainasi uar disunde icer scarabini katur giosunden sagosum uarosum alem iusunden sagosum seudeghum ghiene benumdur</p> <p>Jarumun Culaghunda chiupeler onun giosi kasci ascik tepeler kumasi xatader meghier upeler sagosum seudughum ghiene benumdur</p> <p>Sumbullum menexsce benum bre xèi kainal icighi salum senden xach nasarum kaldı gitmem, ben bunda Jatarum</p> <p>Ben bir giusel iar geterum soraim anda ghideim bir ghidi aldı Jarumi iscte ben aglaiup kaldum</p> <p>Elunden atardum ciftta belluni scol charsci danghlari iscte ben aghlaiup kaldum giundus akaiaagunde duscunde elunden atardun inge belluni</p> <p>Bir ghiege Jar didi bana kalka, gianum sabax oldi nasiatum budur sana kalka gianum sabax oldi</p>	<p>Yarumun aynasi var dizunde içer şarabini katur cozunden sagosum varosum alem yuzunden sagosum sevdigum gene benumdur</p> <p>Yarumun Kulagunda kyupeler onun cozi kaşı aşık tepeler kumasi hatadır meger upeler sagosum sevdugum gyene benumdur</p> <p>Sumbulum menehşe benum bre hêy kaynal içigi zalum senden hak nazarum kaldı citmem; ben bunda Yatarum</p> <p>Ben bir cuzel yar ceterum sorayim anda gideyim bir gidi aldı Yarumi işte ben aglayup kaldum</p> <p>Elunden atardum çiftta belluni şol karşı danglari işte ben aglayup kaldum cundus akayagunde duşunde elunden atardum inge belluni</p> <p>Bir gece Yar didi bana kalka canum sabah oldi nasiatum budur sana kalka canum sabah oldi</p>
--	--

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Yârımın aynası var dizinde,
içer şarabını katır gözünden,
sağ osum var osum⁵⁵ âlem yüzünden,⁵⁶
sağ osum sevdiğim gene benimdir

Yârımın kulağında küpeler,
onun gözü, kaşı âşık tepeler,
koması hatâdır meğer öpeler,
sağ osum sevdiğim gene benimdir.

Sünbülüm, nenekşe benim,
bre hey, kaynal içiği zâlim,
senden hak nazarım kaldı,
gitmem; ben bunda yatarım.

Ben bir güzel yar geterim,⁵⁷
sorayım, anda,⁵⁸ gideyim,
bir gidi aldı yârımı,
işte ben ağlayıp kaldım.

Elinden⁵⁹ atardım çifte belini
şol karşı dangları,⁶⁰ işte ben ağlayıp kaldım,
gündüz ak ayağında, düşünde
elimden atardım ince belini.

Bir gece Yar dedi bana:
kalk-â, canım, sabah oldu,
nasihatım budur sana:
kalk- â, canım, sabah oldu.

⁵⁵ “osum”ları “olsun” diye söyleyin.

⁵⁶ “yüzünde” diye söyleyin.

⁵⁷ Kalem sürçmesi: “geterum”, “getireim= getireyim” diye söyleyin.

⁵⁸ “onda” diye söyleyin.

⁵⁹ “elimden” diye söyleyin.

⁶⁰ “dağlara” diye söyleyin.

DERVİŞ KORKUT

18.

Bosna Kiril alfabetiyle yazılmış iki dilli kısa şiir (burun otu için)

korkmaian od boga oka japmiş od roga bir dan olur obruga povazrite burnunot	korkmayan od boga oka yapmiş od roga bir dan olur obruga povazrite burnunot
ikad ide Frençtr ortaluga genktur burnunile renktur povazrite burnunot	ikad ide Frençtr ortaluga genktur burnunile renktur povazrite burnunot
dedilmi dar manica da otide gladunca burni olur klanica povazrite burnunot	dedilmi dar manica da otide gladunca burni olur klanica povazrite burnunot
dinle beni Maruica iuzunuzde ružica dimi svarbi guzica eglenčedu burnunot	dinle beni maruitsa yuzunuzde rujica dimi svarbi guzitsa eglenčedu burnunot

Korkmayan od Boga⁶¹
oka yapmiş⁶² od roga⁶³
birden olur obruga⁶⁴
povrzite burnunot!⁶⁵

I kad ide Frenktir,⁶⁶
ortalığa genktir,⁶⁷
burnu ile rençtir,
povrzite burnunot!

⁶¹ Od Boga=Tanrı'dan.

⁶² Oka (=hokka) yapmiş.

⁶³ Od roga=boynuzdan.

⁶⁴ Obruga=kepazelik, rezalet.

⁶⁵ Povrzite burmuz!=burunotundan vazgeçiniz!

⁶⁶ I kad ide Frenktir-yürüdüğü vakit bile Frenktir (yürüyüşü bile Frenk olduğunu gösterir).

⁶⁷ Genk = sürülmeyip boş bırakılan tarla (gort, gen, boz).

1657 TARİHLİ DUBROVNIKLI MIHO MARTELİNİ'NİN MECMUASINDAKİ TÜRKÇE
AŞK ŞİİRLERİ

Değil mi dir manica,⁶⁸
da otide gladunca,⁶⁹
burnu olur klanica,⁷⁰
povrzite burnunot!

Dinle beni, Maruica,⁷¹
yüzünüzde ružica,⁷²
di mi svrbi guzica,⁷³
eğlencedi(r) burnun

---

⁶⁸ Manica =?-Manyak, ahmak, deli anlamında olabilir.

⁶⁹ Da otide = ... ki gitsin. "Gladunca"-anlaşılmaz.

⁷⁰ Klanica =ahır.

⁷¹ Maruica (Marojica) = bir erkek adı.

⁷² Ružica = gül.

⁷³ Kıçım kaşınır.